

Təsdiq edirəm
Tədrisin təşkili və təlim
texnologiyaları üzrə prorektor v.i.e:

dos. Zaur Məmmədov
"14" 02 2025-ci il

Fənn sillabusu

Fənnin adı: İqtisadiyyat və idarəetmə

Fənnin kodu: "İqtisadiyyat və idarəetmə"

Kafedra: "İqtisadiyyat və innovativ idarəetmə"

I. Fənn haqqında məlumat:

Fənnin adı: Regional idarəetmə

Fənnin kodu: İP-İB13

Fənnin növü: Əsas

Tədris illi: III (2024-2025). Semestr: IV

Tədris yükü cəmi: 60 saat. Auditoriya yükü: 30 saat; (Mühazirə 30 saat)

Təhsil alma forması: Öyən

Tədris dili: Azərbaycan dili

AKTS üzrə kredit: 6 kredit

II. Məsləhət haqqında məlumat:

1. Adı, soyadı, elmi dərəcəsi: B.M. Axundov Firdovsi Allahverdi oğlu

2. Kafedranın ünvanı: Lənkəran şəhəri, H.Z. Tağıyev, 3 saylı korpus.

3. Məsləhət saatı: II-IV günlər: saat 14⁰⁰-16⁰⁰

4. E-mail ünvanı: b.ahundov@gmail.com

III. Təhsilə əlaqəli dərslər və dərslər vasitələri:

1. Azərbaycan Respublikası regionlarının sosial-iqtisadi inkişaf Dövlət Proqramı (2019-2023-ci illər)
2. Hüseynova N.M. Regional inkişaf proqramları: nəzəri və praktiki məsələlər, Bakı – 2010
3. Nuriyev Q. Regional siyasət və idarəetmənin əsasları, Bakı – 2011
4. M.M. Mahmudov, I.M. Mahmudova, Regional sosial-iqtisadi inkişafın tənzimlənməsi, Bakı – 2011
5. Əliyev V.S., Tağıyev A.M. Milli iqtisadiyyatın tənzimlənməsi, Bakı – 2014
6. BMT inkişaf proqramı "Regional iqtisadiyyatın rəqabət qabiliyyətinin yüksəldilməsi istiqamətləri", Bakı – 2020
7. Regional iqtisadiyyatın konsepsiyası, DİA – 2020
8. Abdullayeva S., Azad iqtisadi zonalar-iqtisadi inkişafın potensialı kimi, Bakı, 2018-ci il
9. Ризин И.Е., Треневский Ю.Н. «Региональное управление и территориальное планирование». М, 2018
10. Ризин И.Е., Каваленко Е.Т. «Региональная экономика». М, 2017
11. Farole T., Akinel G., Special economic zones: progress, emerging challenges, and future directions.

IV. Prerekvizitlər: Fənnin tədrisi üçün ilkin olaraq "Mikroiqtisadiyyat" və "Makroiqtisadiyyat" kimi fənlərin tədrisi zəruridir.

V. Korekvizitlər: Bu fənnin tədrisi ilə eyni vaxtda "Əməliyyatların idarə edilməsi" və "Menecment" fənlərinin tədrisi ehtiyac vardır.

VI. Fənnin təsviri və məqsədi: Azərbaycan demokratik cəmiyyət quruculuğu və dünya iqtisadi sistemində integrasiya yolu ilə irəliləyir. Belə şəraitdə əsaslandırılmış regional siyasətin

aparılması, regional inkişafın tənzim və idarə olunmasının aktuallığı həm də ondan irəli gəlir ki, hazırda dünya təcrübəsinə müvafiq olaraq respublikamızda ərazi idarəetmədə proqram məqsədli regional idarəetmə formaları geniş tətbiq olunmağa başlamışdır. Regional idarəetmə formasının müvafəqyyətlə tətbiqi bu sahədə çalışan kadrlardan, onların bilik, təcrübə və bacarığından çox asılıdır.

“Regional idarəetmə” kursu daxilində regional siyasətin tətbiqi, sosial və demoqrafik problemlərin həlli, maliyyə bazasının öyrənilməsi, regional iqtisadi rayonlaşdırma işinin təşkili, regional iqtisadi proqramların təhlili, regional inkişafın dövlət idarəetməsinin təşkili metodları geniş şəkildə işıqlandırılır.

Fənnin əsas məqsədi Azərbaycan Respublikasında regional siyasətin və regional idarəetmənin müvafəqyyətlə tətbiqi və öyrənilməsidir.

Fənnin əsas vəzifələri regionların inkişafının dövrün tələblərinə uyğunlaşdırılması, regional proqramların öyrənilməsi və həyata keçirilməsi, regionlarda səmərəli məhsuldar qüvvələrin yerləşdirilməsindən ibarətdir.

VII. Davamiyyətə verilən tələblər: Fənn üzrə semestr ərzində buraxılmış auditoriya saatlarının ümumi sayı Elmi Şuranın 16 may 2024-cü il tarixli qərarına uyğun olaraq davamiyyət meyarları nəzərə alınmaqla müəyyən olunmuş həddən yuxarı olduğu halda tələbə həmin fəndən imtahana buraxılmır, onun həmin fənn üzrə akademik borcu qalır.

VIII. Qiymətləndirmə:

Tələbələrin biliyi 100 ballı sistemlə qiymətləndirilir. Bundan 50 balı tələbə semestr ərzində, 50 balı isə imtahanda toplayır. Semestr ərzində toplanan 50 bala aşağıdakılar aiddir: 20 bal seminar, məşğələ və laboratoriya dərslərində fəaliyyətinə görə və 30 bal kollokviumların nəticələrinə görə. İmtahanda qazanılan balların maksimum miqdarı 50-dir.

Qiymətləndirmə zamanı Elmi Şuranın 16 may 2024-cü il tarixli qərarına uyğun olaraq qiymətləndirmə meyarları nəzər alınır.

İmtahan biletinə bir qayda olaraq fənni əhatə edən 5 sual daxil edilir. Qiymət meyarları aşağıdakılardır:

- 10 bal- tələbə keçilmiş material dərindən başa düşür, cavabı dəqiq və hərtərəflidir.
- 9 bal-tələbə keçilmiş material tam başa düşür, cavabı dəqiqdir və mövzunun mətnini tam açə bilər.
- 8 bal-tələbə cavabında ümumi xarakterli bəzi qüsurlara yol verir;
- 7 bal- tələbə keçilmiş material başa düşür, lakin nəzəri cəhətdən bəzi məsələləri əsaslandırə bilmir
- 6 bal- tələbənin cavabı əsasən düzgündür.
- 5 bal-tələbənin cavabında çatışmazlıqlar var, mövzunu tam əhatə edə bilmir.
- 4 bal- tələbənin cavabı qismən doğrudur, lakin mövzunu izah edərkən bəzi səhvlərə yol verir;
- 3 bal- tələbənin mövzudan xəbəri var, lakin fikrini əsaslandırə bilmir;
- 1-2 bal- tələbənin mövzudan qismən xəbəri var.
- 0 bal- suala cavab yoxdur.

Tələbənin imtahanda topladığı balın miqdarı 17-dən az olmamalıdır. Əks təqdirdə tələbənin imtahan göstəriciləri semester ərzində tədris fəaliyyəti nəticəsində topladığı bala əlavə olunmur. Semestr nəticəsinə görə yekun qiymətləndirmə (imtahan və imtahanaqədərki ballar əsasında)

№	Bal	Qiymət	
		Sözlə	Hərflə
1.	91-100	Əla	A
2.	81-90	Çox yaxşı	B
3.	71-80	Yaxşı	C
4.	61-70	Kafi	D
5.	51-60	Qənaətbəxş	E
6.	50 və ondan aşağı	Qeyri-kafi	F

IX. Davranış qaydalarının pozulması: Tələbə Universitetin daxili nizam –intizam qaydalarını pozduqda mövcud qanunvericilik çərçivəsində müvafiq tədbir görülcəkdir.

X. Təqvim planı: Mühazirə 30 saat Cəmi 30 saat

	Keçirilən mühazirə mövzularının məzmunu.	Mühazirə	
		Saat	Tarix
1	2	3	4
1.	Mövzu 1. Regional idarəetmə predmeti və strukturu Plan: 1. Regional idarəetmənin predmeti 2. Regional idarəetmənin strukturu. 3. Regional siyasətin inkişaf mərhələləri. <i>Mənbə: (1, 3)</i>	2	
2	Mövzu 2. Regional idarəetmənin formalaşması Plan: 1. Regional idarəetməyə müxtəlif yanaşmalar 2. Regional idarəetmənin formalaşması 3. Regionların beynəlxalq fəaliyyəti <i>Mənbə: (3,6)</i>	2	
3.	Mövzu 3. Regionun mahiyyəti və prinsipial əsasları Plan: 1. Regionların təsnifləşdirilməsi 2. İnkişaf etmiş, problemli, böhranlı, depressiv regionlar 3. Homogen, qütbləşmiş və plan-proqram regionları <i>Mənbə: (4,9)</i>	2	
4.	Mövzu 4. Azərbaycanda iqtisadi rayonların təsnifatı Plan: 1. Azərbaycanda regionların inkişaf xüsusiyyətləri 2. Azərbaycanın iqtisadi rayonları və onların xarakterik cəhətləri 3. Bakı və Abşeron-Xızı iqtisadi rayonlarının səciyyəvi xüsusiyyətləri <i>Mənbə: (3,7)</i>	2	
5.	Mövzu 5. Regionun sosial - iqtisadi inkişafı Plan: 1. Regionun sosial - iqtisadi inkişaf siyasəti 2. Regional inkişafın idarə olunması 3. Regional inkişafda daxili və xarici amillər <i>Mənbə: (3,7)</i>	2	
1	2	3	4
6.	Mövzu 6. Regional idarəetmə konsepsiyaları Plan: 1. Rəqabət üstünlükləri konsepsiyası 2. Regional idarəetmə siyasəti 3. Tənzimləyici regional idarəetmə <i>Mənbə: (3,4)</i>	2	
7	Mövzu 7. Regional idarəetmənin tərkibi Plan: 1. Regional idarəetmə siyasətinin məqsəd və vəzifələri 2. Regional idarəetmədə sosial problemlər 3. Regional inkişafda səmərəli idarəetmə prinsipləri <i>Mənbə: (2,5)</i>	2	
8	Mövzu 8. Regional inkişaf nəzəriyyələri Plan: 1. Regionların ixtisaslaşmasını müəyyənləşdirən nəzəriyyələr; 2. İstehsalın yerləşdirilməsi prinsiplərini müəyyənləşdirən nəzəriyyələr;	2	

	3. Regional inkişafın dövlət tənzimlənməsi nəzəriyyələri. <i>Mənbə: (3,6)</i>		
9	Mövzu 9. Regionun yeni paradigmaları Plan: 1. Region-kvazidövlət, region-kvazişirkət, region-bazar, region-sosium paradigmaları 2. İqtisadiyyatın əzəzi təşkili 3. Regionlararası qarşılıqlı iqtisadi fəaliyyət <i>Mənbə: (2, 3)</i>	2	
10	Mövzu 10. Regional inkişafın dövlət tənzimlənməsi və idarə olunması Plan: 1. Regional inkişafın dövlət tənzimlənməsi 2. Tarazlı regional inkişaf 3. Regional inkişaf modelləri <i>Mənbə: (1, 6)</i>	2	
11	Mövzu 11. Regional idarəetmə metodları Plan: 1. Regional idarəetmənin forma və metodları 2. Məqsədli dövlət proqramları 3. Proqram-məqsədli idarəetmə <i>Mənbə: (3,5,7)</i>	2	
1	2	3	4
12	Mövzu 12. Regional və bələdiyyə idarəetməsi Plan: 1. Bələdiyyə idarəetməsinin inkişaf strategiyası 2. Regional inkişaf proqramları 3. Regional səviyyədə infrastrukturun yaradılması <i>Mənbə: (2,6)</i>	2	
13	Mövzu 13. Regional idarəetmədə bələdiyyələrin rolu Plan: 1. Yerli özünüidarəetmə orqanları 2. Azərbaycanda yerli özünüidarə 3. Regional idarəetmə orqanlarının inkişaf metodları <i>Mənbə: (3,7)</i>	2	
14	Mövzu 14. Regional inkişafın idarə olunması subyektləri Plan: 1. Regional inkişafın idarə olunmasında dövlətin rolu 2. Yerli icra hakimiyyəti orqanlarının fəaliyyəti 3. Azərbaycanda regional inkişafın idarə olunması <i>Mənbə: (2,4)</i>	2	
15	Mövzu 15. Regional inkişaf proqramları Plan: 1. Regional inkişaf proqramının hazırlanması mərhələləri 2. Regional inkişaf proqramının reallaşdırılma mexanizmi 3. Regionların inkişaf proqramında Ələqələndirici Şuralar <i>Mənbə: (5,6)</i>	2	
	Cəmi:	30	

XI. Fənn üzrə tələblər: Tələbə fənnin öyrənilməsi zamanı bacarmalıdır: idarəetmə zamanı rəhbərin sahib olması olduğu üstün keyfiyyətləri öyrənmək; rəhbərin qəbul etdiyi qərarların müsbət və mənfi tərəflərini təhlil etmək ; kadr potensialının düzgün idarə edilməsinə nail olmaq.

XII. Fənn üzrə təlimin nəticələri: "Regional idarəetmə" fənninin öyrənilməsi tələbələrə imkan verəcəkdir ki, onlar regional idarəetmə proseslərini, Azərbaycanda regional idarəetmənin xüsusiyyətlərini aşkar etmək, regional idarəetmədə ərazini və onun cəmiyyətdə sosial-iqtisadi

rolunu müəyyən etsinlər. Regional inkişafın dövlət tənzimlənməsini, aktiv regional siyasət, regional dövlət tənzimlənməsini aşkar etmək. Azərbaycanda regionların bölgü sistemini təyin etmək, onların formalarını bilmək. Regional inkişaf siyasətin mahiyyəti, məqsədi və vəzifələrini, daxili və xarici amillərini, strategiyasını öyrənmək. Regional idarəetmə qanunlarının, təlimatlarının, normative-hüquqi bazasının əsaslarını öyrənmək.

XIII: Tələbələrin fənn haqqında fikrinin öyrənilməsi:

XIV: Kollektiv sualları:

I Kollektiv sualları:

1. Regional idarəetmənin predmeti
2. Regional idarəetmənin strukturu.
3. Regional siyasətin inkişaf mərhələləri.
4. Regional idarəetməyə müxtəlif yanaşmalar
5. Regional idarəetmənin formalaşması
6. Regionların beynəlxalq fəaliyyəti
7. Regionların təsnifləşdirilməsi
8. İnkişaf etmiş, problemli, böhranlı, depressiv regionlar
9. Homogen, qütbləşmiş və plan-proqram regionları
10. Azərbaycanda regionların inkişaf xüsusiyyətləri
11. Azərbaycanın iqtisadi rayonları və onların xarakterik cəhətləri
12. Regionun sosial - iqtisadi inkişaf siyasəti
13. Regional inkişafın idarə olunması
14. Regional inkişafda daxili və xarici amillər
15. Rəqabət üstünlükləri konsepsiyası

II Kollektiv sualları:

1. Regional idarəetmə siyasətinin məqsəd və vəzifələri
2. Regional idarəetmədə sosial problemlər
3. Regional inkişafda səmərəli idarəetmə prinsipləri
4. Regionların ixtisaslaşmasını müəyyənləşdirən nəzəriyyələr;
5. İstehsalın yerləşdirilməsi prinsiplərini müəyyənləşdirən nəzəriyyələr;
6. Regional inkişafın dövlət tənzimlənməsi nəzəriyyələri.
7. Region-kvazidövlət, region-kvazişirkət, region-bazar, region-sosium paradıqları
8. Regionlararası qarşılıqlı iqtisadi fəaliyyət
9. Regional inkişafın dövlət tənzimlənməsi
10. Regional inkişaf modelləri
11. Regional idarəetmənin forma və metodları
12. Məqsədli dövlət proqramları
13. Bələdiyyə idarəetməsinin inkişaf strategiyası
14. Regional inkişaf proqramları
15. Regional səviyyədə infrastrukturun yaradılması

XV. İmtahan sualları:

1. Regional idarəetmənin predmeti
2. Regional idarəetmənin strukturu.
3. Regional siyasətin inkişaf mərhələləri.
4. Regional idarəetməyə müxtəlif yanaşmalar
5. Regional idarəetmənin formalaşması
6. Regionların beynəlxalq fəaliyyəti
7. Regionların təsnifləşdirilməsi
8. İnkişaf etmiş, problemli, böhranlı, depressiv regionlar
9. Homogen, qütbləşmiş və plan-proqram regionları
10. Azərbaycanda regionların inkişaf xüsusiyyətləri
11. Azərbaycanın iqtisadi rayonları və onların xarakterik cəhətləri
12. Bakı və Abşeron-Xızı iqtisadi rayonlarının səciyyəvi xüsusiyyətləri
13. Regionun sosial - iqtisadi inkişaf siyasəti

14. Regional inkişafının idarə olunması
15. Regional inkişafda daxili və xarici amillər
16. Rəqabət üstünlükləri konsepsiyası
17. Regional idarəetmə siyasəti
18. Tazarzlaşdırıcı regional idarəetmə
19. Regional idarəetmə siyasətinin məqsəd və vəzifələri
20. Regional idarəetmədə sosial problemlər
21. Regional inkişafda səmərəli idarəetmə prinsipləri
22. Regionların ixtisaslaşmasını müəyyənləşdirən nəzəriyyələr;
23. İstehsalın yerləşdirilməsi prinsiplərini müəyyənləşdirən nəzəriyyələr;
24. Regional inkişafın dövlət tənzimlənməsi nəzəriyyələri.
25. Region-kvazidövlət, region-kvazişirkət, region-bazar, region-sosium paradıqmaları
26. İqtisadiyyatın əzəzi təşkili
27. Regionlararası qarşılıqlı iqtisadi fəaliyyət
28. Regional inkişafın dövlət tənzimlənməsi
29. Tarazlı regional inkişaf
30. Regional inkişaf modelləri
31. Regional idarəetmənin forma və metodları
32. Məqsədli dövlət proqramları
33. Proqram-məqsədli idarəetmə
34. Bələdiyyə idarəetməsinin inkişaf strategiyası
35. Regional inkişaf proqramları
36. Regional səviyyədə infrastrukturun yaradılması
37. Yerli özünüidarəetmə orqanları
38. Azərbaycanda yerli özünüidarə
39. Regional idarəetmə orqanlarının inkişaf metodları
40. Regional inkişafın idarə olunmasında dövlətin rolu
41. Yerli icra hakimiyyəti orqanlarının fəaliyyəti
42. Azərbaycanda regional inkişafın idarə olunması
43. Regional inkişaf proqramının hazırlanması mərhələləri
44. Regional inkişaf proqramının reallaşdırılma mexanizmi
45. Regionların inkişaf proqramında Əlaqələndirici Şuralar

“Regional idarəetmə” fənninin sillabusu 050404 - Dövlət və bələdiyyə idarəetməsi ixtisası üzrə tədris planı və fənn proqramı əsasında tərtib edilmişdir.

Sillabus “İqtisadiyyat və innovativ idarəetmə” kafedrasında müzakirə edilərək təsdiq olunmuşdur (11 fevral 2025-ci il protokol № 06).

Kafedra müdiri:

dosent A.T.Əfəndiyeva

Fənn müəllimi:

B/m F.Axundov